

EWA SKROBISZEWSKA

ZBIORY REGIONALNE W WOJEWÓDZKIEJ BIBLIOTECE PUBLICZNEJ W KRAKOWIE

Jednym ze statutowych działań Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie jest wszechstronna popularyzacja wiedzy o regionie poprzez gromadzenie, opracowywanie i upowszechnianie tradycyjnych wydawnictw o tematyce regionalnej: książek, prasy lokalnej i regionalnej oraz dokumentów życia społecznego. Bogactwo wydawnictw tradycyjnych jest znakomitym źródłem informacji o dziedzictwie kulturowym i historycznym, naukowym i przyrodniczym, o ważnych postaciach – artystach, pisarzach, naukowcach, lokalnych patriotach, których życie, praca, działalność i twórczość związane były z miejscem dzieciństwa i młodości znajdującym się na mapie historycznej lub współczesnej Małopolski i Krakowa.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie promuje Małopolskę i Kraków poprzez pozyskiwanie i udostępnianie wartościowych archiwalnych i nowych publikacji dotyczących regionu, tworzenie różnorodnych baz danych, opracowywanie i wydawanie bibliografii regionalnej z cyklu „Książki o Krakowie i województwie małopolskim”, bibliografii wybranych miejscowości Małopolski oraz *Bibliografii zabytków nieruchomości województwa małopolskiego*, rocznika „Małopolska: regiony – regionalizmy – małe ojczyzny”, a także innych materiałów informacyjnych o regionie. Ponadto od 2006 roku wydawnictwa regionalne publikowane są systematycznie na stronie Małopolskiej Biblioteki Cyfrowej : www.mbc.małopolska.pl, która tworzona jest i zarządzana przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Krakowie. Do marca 2010 roku tę wirtualną bibliotekę, która udostępnia treść publikowanych wydawnictw, odwiedziło ponad trzy miliony czytelników z Polski i całego świata. MBC jest dla nich nie tylko źródłem informacji, ale także wzruszających emocji i wspomnień związanych z losami życiowymi na małopolskiej ziemi.

W 2009 roku nastąpiło ostateczne scalenie tradycyjnych zbiorów regionalnych, wyodrębnienie i poszerzenie tworzonego od lat księgozbioru regionalnego, którym dysponuje Oddział Informacji Regionalnej. Księgozbiór obejmuje bogate i zróżnicowane piśmiennictwo odnoszące się do Krakowa i Małopolski, w tym także do jednostek administracyjnych i kulturowych takich jak: powiaty, gminy, okręgi kulturowe, etniczne, miejsca kultu religijnego, miasteczka, dzielnice, wsie. Są to monografie miejscowości, wsi, parafii, serie wydawnicze: „Cracoviana”, „Biblioteka Krakowska”, „Rola Krakowa”, „Galicja i jej dziedzictwo”, przewodniki turystyczne po dzielnicach Krakowa i całym mieście, przewodniki po określonych szlakach kulturowych i pielgrzymkowych, krainach kulturowo-geograficznych, jak m.in. Spisz, Orawa, Podhale, Beskidy, Gorce, Pogórze Gorlickie, Pogórze Ciężkowickie, ziemia krakowska, ziemia tarnowska, ziemia dąbrowska, ziemia wadowicko-kałwaryjska i szlakach turystycznych uwzględniających dziedzictwo

materialne i duchowe poszczególnych miejscowości. (np. szlak architektury drewnianej obejmujący zarówno obiekty sakralne: kościołki, cerkwie, jak i chałupy, domy, dwory, dworki i obiekty gospodarcze). Ponadto zbiory regionalne tworzą książki dotyczące historii, kultury, sztuki i architektury, odnowy zabytków, środowiska przyrodniczo-geograficznego Krakowa i Małopolski: parków narodowych i krajobrazowych, uzdrowisk i leczenia uzdrowiskowego, informatory o instytucjach, szkołach i szkolnictwie wyższym, drukarniach i wydawnictwach, opracowania o oświacie, muzeach i ich zbiorach, teatrach, kabaretach, ruchu muzycznym, wydawnictwa regionalnych towarzystw kultury, zbiory pieśni i przyspiewek patriotycznych i ludowych, wydawnictwa etnograficzne, mniejszości narodowych i etnicznych, wybrane tomiki literatury regionalnej: prozy i poezji prezentujące współczesną, amatorską twórczość literacką Krakowa i regionu, biografie, katalogi wystaw krakowskich i małopolskich muzeów i galerii, albumy fotograficzne Krakowa i Małopolski; w sumie około 9 tysięcy pozycji książkowych. Ten niezwykły księgozbiór uzupełnia ponad 200 tytułów prasy lokalnej i regionalnej, w tym krakowska prasa codzienna wraz z mutacjami terenowymi oraz m.in. roczniki: „Rocznik Podhalański”, „Rocznik Orawski”, „Orawa”, „Wierchy”, „Rocznik Niepołomicki”, „Rocznik Bocheński”, „Rocznik Nowosądecki”, „Rocznik Tarnowski”, „Almanach Kęcki”, „Almanach Łącki”, rocznik „Małopolska: regiony – regionalizmy – małe ojczyzny” i in. Kolekcję prasy tworzą gazety samorządów lokalnych, dzielnic Krakowa, organizacji społeczno-kulturalnych, w tym regionalnych towarzystw kultury, mniejszości narodowych i etnicznych – prasa Słowaków, Romów, Ormian, Łemków, Koreańczyków, gazetka żydowska, prasa instytucji kultury, pisma szkolne, studenckie, związkowe, uczelniane, parafialne, osób niepełnosprawnych. Najcenniejsze, pełne roczniki są opracowane w celu zabezpieczenia ich przed rozproszeniem: „Ziemia Krzeszowicka”, „Ziemia Suska”, „Kurier Lanckoroński”, „Dialog Pheniben”, „Słowem i Kształtem”, „Dzielnica Pierwsza”, „Dzielnica II”, „Kurier Podwawelski”, „Informator Dziesiątki”, „Kraków”, „Miesiąc w Krakowie”, „Dworzanin”, „Alchemik”, „Przełom”, „Głos Gminy Mogilany”, „Wiadomości Łąckie”, „Naddubiańskie Pejzaże”, „Gazeta Miechowska”, „Kęczanin”, „Ostoja”, „Rzepiennik wczoraj i dziś”, „Wiadomości Bocheńskie”, „Kronika Bocheńska”, „W Zakolu Raby i Wisły”, „Podhalanka”, „Krynickie Źródło”, „Nowiny Gminne” (Jabłonka, Lipnica Wielka na Orawie), „Gazeta Niepołomicka”, „Bronowickie Zeszyty Historyczno-Literackie”, „Batpa”, „Život” i wiele innych.

W skład zbiorów regionalnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie wchodzi jeszcze kilka tysięcy dokumentów życia społecznego (foldery, informatory, katalogi wystaw, kalendarze, zaproszenia, repertuary instytucji kultury, plakaty, afisze fotograficzne: ok. 900 zestawów zawierających kilka tysięcy zdjęć dokumentujących historię regionu w latach 1945–2000), materiały kartograficzne – różnego rodzaju mapy i plany oraz druki ulotne.

Ponadto gromadzone są i opracowywane wycinki prasy regionalnej i lokalnej w formie kartotek zagadnieniowych i osobowych. W zbiorach regionalnych znajdują się również multimedia, w tym skromny początek kolekcji muzyki ludowej różnych obszarów Małopolski. Niezwykła jest multimedialna kolekcja historii mówionej – cykl płyt CD niezależnej organizacji pozarządowej Ośrodka „Karta”.

Zbiory regionalne są w każdej bibliotece niepowtarzalną wartością. Pozyskiwane są często drogą wymiany i darowizn dzięki współpracy z samorządowymi instytucjami kultury (muzeami, domami i ośrodkami kultury, bibliotekami), redakcjami prasy lokalnej

i regionalnej, wydawcami, parafiami, regionalnymi towarzystwami kultury oraz z indywidualnymi kolekcjonerami – bibliofilami, a także autorami publikacji o regionie.

Oddział Informacji Regionalnej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie dysponuje Czytelnią, w której udostępniane są wszystkie publikacje dotyczące Krakowa i Małopolski. Czytelnia Zbiorów Regionalnych znajduje się na I piętrze, pokój 112, czynna jest: poniedziałek, wtorek, środa, piątek: godz. 8–19, czwartek: godz. 12–19, sobota, niedziela: godz. 8–14.

Publikacje stanowiące zbiory regionalne skatalogowane są w tradycyjnym katalogu kartkowym oraz on-line na stronie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie: www.wbp.krakow.pl

Pragniemy jeszcze bardziej wzbogacać nasze zbiory, by promowały Małopolskę i były źródłem wiedzy dla regionalnych pasjonatów i przyszłych pokoleń.

Zwracamy się z prośbą do wszystkich instytucji kultury, regionalnych towarzystw kultury, wydawców z terenu województwa małopolskiego o przekazywanie w darze wydawnictw, zwłaszcza książkowych, do Oddziału Informacji Regionalnej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie.

Oddział Informacji Regionalnej

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie

31-124 Kraków ul. Rajska 1

tel. (12) 37 52 224

e-mail: eskrobiszewska@wbp.krakow.pl